

Motion

1983/84:1428

Gustav Persson m. fl.

En rationellare statsförvaltning

Den författningspolitiska debatten har huvudsakligen koncentrerats till problem kring valsättet och regeringsbildningen, under det att frågor som rör de politiska organens möjligheter att påverka förvaltning och domstolsväsende inte berörts på samma sätt.

Styrningen av förvaltningens arbete tvingar sig fram som politiskt och administrativt problem. Det statsfinansiella läget har aktualiserat frågorna på ett sätt som tidigare inte ens kunde anas. En politik som syftar till att landet skall såväl arbeta som spara sig ut ur den ekonomiska krisen får som konsekvens att den statliga administrationen granskas ordentligt och då i första rummet för att den skall bli effektivare. Enligt vårt sätt att se är det nödvändigt att se till att eventuella besparingar inte försämrar samhällets service inom viktigare områden, eller att statsmakternas möjlighet att styra administrationen minskar.

Till förfogande för att rationalisera och effektivisera statsförvaltningen står främst riksrevisionsverket och statskontoret. Statskontoret svarar för statens rationaliseringsarbete och riksrevisionsverket för det som numera kallas förvaltningsrevision. Skillnaden mellan dessa två verksamheter ter sig för en utomstående minimal och ofta nog dessutom så svårbegriplig att uppdelning på två verk säkert leder till onödiga kompetenstvister och effektivitetsdämpande spänningar.

Rationaliseringsarbetet ombesörjs av statskontoret, varvid uppdrag och beställningar från regeringen och statliga utredningar är pådrivande. Förvaltningsrevisionen, som har att bedöma om statliga verk och myndigheter utnyttjar tilldelade resurser effektivt, åvilar riksrevisionsverket.

Eftersom uppgifterna är snarlika borde verken antingen slås samman eller på ett genomtänkt sätt förmås samarbeta. Detta kan säkert ske på många sätt. Ett vore att verken i fråga fick en gemensam styrelse. Det lär knappast vara aktuellt att öka nu tilldelade resurser för rationalisering och effektivisering av statlig förvaltning, men en önskad utvidgning kan åstadkommas genom att befintliga resurser används samordnat och därmed både effektivare och rationellare.

Byggnadsstyrelsen har främst att svara för förvaltning, reparation och renovering av statliga byggnader. Eftersom byggnadsstyrelsen skall genomföra sina uppgifter så att staten får så låga kostnader som möjligt finns det skäl att fråga om större statliga myndigheter kunde klara arbetet på egen hand. Ett exempel är universiteten som sannolikt, såväl bättre som snabbare och billigare, skulle klara arbetena utan den onödiga byråkrati

som nu dras in redan i bagatellartade situationer. Mindre statliga enheter kan knappast på egen hand ombesörja fastighetsförvaltning och reparationsarbete, utan i sådana fall kunde något lämpligt regionalt organ under förslagsvis länsstyrelserna ansvara för flera statliga enheter. Resonemang-
et sätter alltså i fråga byggnadsstyrelsens verksamhet i en fristående myndighet, inte verksamheten som sådan.

Viktiga samhällsfrågor berör ofta fler än ett ämbetsverk. Exempel på detta är trafiksäkerhetsverket, vars verksamhet egentlig:n gäller vägväsendet och trafikövervakningen. Samhället måste satsa stora pengar för att vi skall ha en god trafiksäkerhet — kanske också kraftigt ökade reala resurser. För den skull är det inte alls självklart att trafiksäkerheten administreras av ett fristående ämbetsverk. Om regeringen fick till stånd ett effektivt samarbete mellan rikspolisstyrelsen och statens vägverk vore trafiksäkerhetsverket kanske obehövt.

Regeringen har nyligen tillsatt en utredning — verksledningskommittén — med uppgift att se över förhållanden så att statsförvaltningen på ett smidigt och billigt sätt kan arbeta för att förverkliga statsmakternas avsikter. Det vore av stort värde om kommittén i fråga fick bedöma möjligheterna att vinna större effektivitet genom antingen sammanslagningar eller medvetet samarbete mellan olika statliga verk och myndigheter.

Under hänvisning till det som anförts hemställs

att riksdagen beslutar hos regeringen begära att verksledningskommittén ges sådana tilläggsdirektiv att den kan pröva sammanslagnings- och samarbetsmöjligheter mellan statliga myndigheter för att höja effektiviteten och sänka kostnaderna.

Stockholm den 23 januari 1984

GUSTAV PERSSON (s)

INGRID ANDERSSON (s)

ANNA LINDH (s)

GUNNAR THOLLANDER (s)